

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2022. gada 13. aprīlī

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 (sēde notiek attālināti).

394. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** J.Asaris, A.Kronbergs, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, A.Ancāne, A.Lapiņš,
B.Moļņika, V.Brūzis, I.Tapiņa

G.Princis

L.Zemīte

I.Podžuka

M.Marcinkus

L.Sīle-Paiča

Projektu pārstāvji:

J.Meiers

O.Norelius

R.Saulītis

A.Kleinbergs

I.Purs

J.Kononova

G.Zirnīte

R.Rubenis

Sēdi vada: A.Kronbergs, A.Lapiņš

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 393. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina 394.sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 394. sēde

Padomes 395.sēdi sasaukt 2022.gada 27. aprīlī plkst. 14:00.

Padomes 396.sēdi sasaukt 2022.gada 11. maijā plkst. 14:00.

3.

Starptautiska arhitektūras metu konkursa "Kimmel" kvartāla Rīgā, Bruņinieku ielā 2, Stabu ielā 1, attīstības vīzija" rezultāti; iesniedzējs: SIA Eastline Kimmel;

J.Meiers informē par projektu.

O.Norelius informē par priekšlikumu un veiktajiem uzlabojumiem risinājumā kopš konkursa rezultāta (angļu valodā).

R.Saulītis sniedz papildinformāciju par projektu.

A.Kušķis uzdod jautājumu par dubultās stiklotās fasādes detalizāciju.

R.Saulītis informē, ka konkursa risinājumā šādas detaļas nav pietiekoši atrisinātas, bet kopumā ir piemēri, kur izmantoti dubultās

fasādes principi, kur ārējā daļa ir veidota ar silikona šuvojumu. Risinājumi ļauj radīt fasādi, kas nav monotona. Risinājums ir atkarīgs arī no tehniskām iespējām.

B.Moļņika uzdod jautājumu par kompleksa pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

O.Norelius sniedz atbildi, ka jautājums ir ļoti nozīmīgs pilsētvidē. Telpas plānots veidot pilnībā pieejamas cilvēkiem ar dažādām pieejas iespējām, detalizējot par dažādām pieejas iespējām ēkas daļās.

A.Lapiņš uzdod jautājumu par pagrabu funkciju, ņemot vērā, ka tie tiek veidoti pieejami.

R.Saulītis informē, ka tiem plānota publiski pieejama kultūras funkcija.

J.Meiers informē, ka mikroalus ražotāji ir izrādījuši interesi izvietot ražotni šajā vietā.

A.Lapiņš uzdod jautājumu par izmaiņām pēc konkursa risinājuma apjoma augstumā kompleksa ēkai nr. 5 virs vēsturiskā apjoma.

O.Norelius informē, ka iecerēts saglabāt pēc iespējas oriģinālo substanci, pat ja tā netiek atzīta par kultūrvēsturiski vērtīgu. Pēc konkursa risinājuma tika saņemta papildus informācija par ēkas saglabātības stāvokli, kas liecināja, ka ēkas iekšienē nav iespējams neko saglabāt, tādēļ tika rasts risinājums veidot vienu fasādi ielas pusē, bet nošķirot vēsturisko no jaunā apjoma, kā arī veidot papildinājumu jumta apjomā mazākajai ēkai, saskaņā ar blakus esošajām ēkām un vēsturiskajiem jumtiem.

J.Asaris norāda, ka teritorijā ir notikusi arhitektoniskā izpēte, kurā konstatētas 17.-18. gs. apbedījuma paliekas, līdz ar to turpmākajā projekta gaitā būs nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība.

R.Saulītis informē, ka šī informācija ir ņemta vērā.

J.Dambis: priekšlikumā vēsturiskā apbūve saglabāta, veiksmīgi iekļauta apbūves koncepcijā. Labas arhitektūras pieteikums, īpaši kvartāla iekštelpā. Vizualizācijās jūtama detaļu kultūra, panākta pievilcīga telpas noskaņa. Bažas rada apbūves apjoms, sakāpinātais mērogs pret apkārt esošo pilsēttelpu un stūra akcents, kas izceļ ambīciju un jaunās apbūves telpisku pārākumu. Tālākā projektēšanas gaitā pievērst uzmanību pazemes izmantošanas risinājumiem. Iegūtā pieredze rāda, ka Rīgas vēsturiskajā centrā gandrīz visos vairāku līmeņu pazemes stāvu izbūves risinājumos, ir bijusi ietekme uz apkārtējiem objektiem. Tādēļ svarīgi ir labi inženiertehniskie risinājumi, apgūstot pazemi.

Kopumā ideja atbalstāma, tomēr aicinu pārliecināties par iekļaušanos plašākā pilsētvidē, veicot ietekmes uz vidi analīzi.

A.Ancāne: labs piemērs, kā atdzīvināt un attīstīt teritoriju, kas aizņem kvartālu, iekļaujot arī vēsturisko un radot jaunu apbūvi. Skatā no K.Valdemāra puses stūra akcents ir ļoti aktīvs, un, neskatoties uz to, ka ir ievēroti apbūves noteikumi, tomēr ir svarīgi ievērtēt tā iedarību pilsētvidē. Tādēļ esmu skeptiska pret izmaiņām kopš konkursa risinājumu, kas tika prezentētas, paredzot jauno apjomu kombinēt ar vēsturisko apbūvi. Kopumā atbalstāms priekšlikums kā laba arhitektūra.

B.Moļņika: Pievienojos viedoklim par akcenta ietekmi skatā no K.Valdemāra ielu un nepieciešamību izvērtēt tā iedarību esošajā apbūvē.

A.Kušķis: Konkurss ir noticis, iegūstot pirmo vietu. Risinājums ir pilnveidots pēc žūrijas ieteikumiem. Priekšlikums ir kļuvis iederīgāks pilsētvidē.

Iepazīstoties ar žūrijas protokolu, minētas dažas piezīmes par priekšlikumu. Tādēļ vēršu uzmanību, ka jāpārdomā fasāžu detalizācija – stikloto plakņu proporcija pret apkārtējo apbūvi. Aicinu pieturēties pie gludās stiklotās plaknes, nesaraibinot virsmas. Iespējams, apjoma augstuma detaļas būs vēl jāpielāgo un jāpārveido, lai atbilstu apbūves noteikumiem, taču izvēlētais tēls un virziens pieļauj šāda veida izmaiņas.

V.Brūzis: Konkurss ir respektējis vēsturisko apbūvi, īpaši salīdzinot ar iepriekšējo konkursu, kas bija iznīcinošs pret vērtīgajiem pagrabiem apbūvē. Jaunās stikla fasādes labi izceļ vēsturisko apbūvi un kvartāla iekštelpas plānojumu, tomēr pilsētvidei šajā vietā raksturīgi šauri zemes gabalu dalījumi, kurus jārespektē arī priekšlikuma fasādēs.

Kopumā konkursa rezultātiem ir sniedzams pozitīvs atzinums.

J.Asaris: pievienojos viedoklim par vēsturiskās apbūves respektēšanu, kā arī bažām par stūra apjoma masivitāti, kurā jāņem vērā arī reljefs. Stūra akcents nopietni aizsegts tālāko kultūrvēsturiski vērtīgo skatu. Jārēķinās ar iespējamu garāku pazemes būvniecības procesu.

Padome balso par lēmumu: Padome atbalsta iesniegto arhitektūras ieceri "Kimmel" kvartāla Rīgā, Bruņinieku ielā 2, Stabu ielā 1, attīstības vīzija", aicina ņemt vērā Padomes locekļu izteiktos iebildumus.

| | Par | Pret | Atturas |
|--------------|-----|------|---------|
| J. Asaris | 1 | | |
| J. Dambis | 1 | | |
| A. Ancāne | 1 | | |
| A. Kušķis | 1 | | |
| A.Lapiņš | 1 | | |
| I. Purmale | 1 | | |
| B.Moļņika | 1 | | |
| I.Tapiņa | 1 | | |
| V.Brūzis | 1 | | |
| A. Kronbergs | | | 1 |
| | 9 | 0 | 1 |

Balsojuma rezultāts:

Par: 9;
Pret: 0;
Atturas: 1.

Padomes lēmums: Padome atbalsta iesniegto arhitektūras ieceri "Kimmel" kvartāla Rīgā, Bruņinieku ielā 2, Stabu ielā 1, attīstības vīzija", aicina ņemt vērā Padomes locekļu izteiktos iebildumus.

4.

Jahtklubs un daudzfunkcionāls atpūtas komplekss Eksporta ielā 1A, Rīgā; Iesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments;

V.Brūzis informē par iesniegumu.

A.Kleinbergs informē par priekšlikumu.

I.Purs informē par Pilsēt būvniecības padomes nostāju saistībā ar ieceri, skatījumu no ainavu arhitektūras viedokļa, uzsverot kanālu loka ainavas rakstura turpinājumu līdz Daugavai. Novērtējot arhitektonisko risinājumu, tomēr piedāvājumā nav pietiekama sasaiste ar Daugavas telpu. Iekļauta pārāk liela programma nelielajam zemes gabalam, kas būtu jāpārskata. Kad tika nojaukts betona žogs, Daugavas krasts atdzīvojās un būtu vēlme, lai šis krasts tāds arī saglabātos, neradot jaunu norobežojumu līdz ar tik lineāru būvi.

A.Kušķis: Priekšlikuma izstrādē jāņem vērā gan detālplānojums, gan Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojums, Ministru Kabineta noteikumi attiecībā uz Rīgas vēsturisko centru, kas izdoti uz likuma pamata, nosakot apbūves noteikumus krastmalas zonā. Andrejostas teritorija ir izņēmums, kur pieļaujama apbūve, kas ir saistīta ar kuģniecības funkcijām. Līdz ar to situācija jāvērtē kopumā, kas vienlaikus rada arī interpretācijas iespējas un problēmas.

Detālplānojums pieļauj gandrīz visu zemes gabalu apbūvēt, ir noteikti intensitātes rādītāji, tomēr teritorijas plānojums, kas ir augstāks dokuments, nosaka, ka visu šo teritoriju nevar aizņemt ar redzamu virszemes apbūvi. Šajā ziņā ir pretruna starp dokumentiem. Pasūtītājs ir vēlējies īstenot maksimālo programmu, tomēr pašvaldība ir saglabājusi prasību, ka jahtkluba apjomi gar ielu nav izvietojami. Nav iebildumu pret apbūves zemāko daļu ar jahtkluba funkciju pie ūdens un no parka un Eksporta ielas puses nav tik uztverama, tomēr apjomīgākā virszemes daļa ir diskutabla. Jautājums, kā ir radusies projektēšanas programma, kā rezultātā veidojas garie apjomi gar krastu.

A.Kleinbergs norāda, ka pasūtītājs rēķinās ar tiesisko palāvību risinājuma īstenošanā – attīstītājs iegādājās zemes gabalu, rēķinoties ar iespējamo apbūvi, ko nosaka detālplānojums, turklāt līdzīgs priekšlikums ir bijis saskaņots kā būvprojekts minimālajā sastāvā.

A.Lapiņš uzdod jautājumu, cik liela daļa no ēkas ir jahtkluba funkcija.

A.Kleinbergs informē, ka jahtkluba funkcija varētu būt apmēram 1/7 vai 1/8 daļa, kas ir saskaņots ar jahtklubu, izpildot programmu.

V.Brūzis norāda, ka atbilstoši noteikumiem, telpām jābūt klasificētām vismaz 50 % kā jahtkluba telpām. Šobrīd jahtklubs aizņem apmēram 15 %.

A.Kušķis: Tiesiskā paļāvība nav īsti piemērojama, jo priekšlikums ir jauns, ir jauna situācija, kā arī detālplānojuma izstrādes stadijā ir bijusi gara sarakste starp iesaistītajām pusēm, definējot prasības – aplūkot teritoriju ne tikai kā jahtklubu, bet ietverot arī pasažieru termināļa apbūvi, tajā skaitā citas infrastruktūras būves. Situācija mainījās līdz ar ieceri pasažieru termināli pārcelt.

J.Dambis: runa ir par pilsēt būvnieciski nozīmīgu vietu, kur pilsētas plānojuma struktūrā kanāls ar zaļo joslu saskaras ar Daugavu. Šajā vietā labākais risinājums būtu atvērta telpa skatā uz Daugavu bez apbūves. Teritorijas plānojumā iekļautais ir bijusi sava laika lietu kārtības kultūra. Ja ir vēlēšanās ievērot tiesiskās paļāvības principu, labākais būtu veidot atsevišķus objektus ar skatu caurlauzumiem.

Piedāvātais vienlaidu risinājums pats par sevi vērtējams kā laba arhitektūra ar interesantu apjomu, materiālu lietojumu un detaļu kultūru, formu valodā kā skulptūru, tomēr plašākā kontekstā no pilsēt būvnieciskas vērtības sistēmas skatījuma, piedāvājums ir problemātisks.

Jāanalizē situācija arī no UNESCO Pasaules mantojuma objekta vērtību saglabāšanas aspekta. Vairāki saglabāšanas līmeņi – UNESCO saglabājamās vērtības, kas izriet no vērtību uzskaitījuma iekļaušanas brīdī Pasaules mantojuma sarakstā; Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums, Ministru kabineta noteikumi un pašvaldības teritorijas plānojums. Šādā aspektā vērtējot priekšlikumu, piedāvājums varētu kvalificēties kā būtisks pārveidojums, kuru būtu jāaskaņo ar UNESCO Pasaules mantojuma centru. Uzskatu, ka nepieciešams veikt papildus analīzi, salīdzinot iepriekš pieņemtos dokumentus, tajā skaitā UNESCO pārstāvjiem sniegtā informācija par Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas attīstību, pirms pieņemt lēmumu.

V.Brūzis: Skatā no ūdens puses arhitektoniskais risinājums ir ļoti elegants un atbalstāms. Skatā no augšas veidojas asociācija ar vilciena sastāvu, fasāde ir monotona un nereaģē uz pilsētas ielu. Ja elegantumu, kas ir pret Andrejostas akvatoriju varēt panākt arī ielas fasādē, tas būtu ļoti labs piedāvājums.

I.Tapiņa: pievienojos V.Brūža paustajam, tomēr vērsu uzmanību uz pašvaldības pausto nostāju par skatu no ainavas arhitektūras viedokļa. Objekta radīšanā vairāk jārēķinās ar apkārtējo vidi, tajā skaitā ar vēsturisko apbūvi. Nepieciešams plašāks skatījums uz piedāvājumu turpmākajos risinājumos.

B.Moļņika: Uzskatu, ka nav lietderīgi apspriest arhitektūru šajā stadijā, ņemot vērā paustās iebildes saistībā ar iekļaušanos ainavā.

Padome atliek lēmuma pieņemšanu, NKMP izvērtēs detalizēti risinājumu un sagatavos papildus informāciju izskatīšanai atkārtoti.

A.Kleinbergs norāda, ka jautājums ir vairākkārt izskatīts būvvaldē, bet nevienu reizi nav bijušas iebildes par būves veidolu, kas ir risināts atbilstoši noteikumiem.

V.Brūzis informē, ka jautājums par fasādi ir bijis aktuāls visās izskatīšanas reizēs.

J.Dambis: NKMP uzaicinās pašvaldības pārstāvjus, lai konstatējumā nebūtu pretrunas, ņemot vērā pausto viedokli.

5.

Būvniecības iecere (MBP) “Daudzfunkcionālā ēka Rīgā, Dzirnau ielā 64”; Iesniedzējs: SIA Vincents

J.Kononova informē par iesniegumu un sniedz prezentāciju.

Akcenti uz jaunbūves ieceres jumta terasēm, paredzot ilgtspējīgu risinājumu ar apzaļumotu jumtu, sekojot aktuālajām tendencēm pasaules pilsētās.

Jautājums iesniegts izskatīšanai Padomē pēc NKMP ierosinājuma, aicinot izskatīt jumta risinājumu, kurā veikta projekta attīstība tieši jumta dārzu izveidē.

J.Dambis: satrauc projekta pārstāves paustais, vai NKMP vēlas ruberoida jumtu ar kaut kādām tehniskām iekārtām uz jumta. Priekšlikums ir bijis izskatīts iepriekš, kad risinājums bija viengabalaina, lakoniska arhitektūra, kas iekļaujas pilsētvidē. Arhitektūru var attīstīt, tomēr šajā situācijā piedāvājums ar ēkām uz jumta vairs neveido tik lakonisku piedāvājumu. NKMP nav pret zaļumiem un terasēm, tomēr pasaules prakses minētie piemēri prezentācijā tika atspoguļoti no vides, kas nav novērtēti pasaules līmenī esošā vēsturiskā vidē. Šādā vidē tiek rūpīgi sekots objektu viengabalainībai, nepieļaujot nejaušības un pārdomājot katru elementu. Nenoliedzu iespēju atrisināt piedāvājumā ierosināto un jumta telpas izmantošanu, tomēr galvenais

jautājums ir par veidu, kā tas tiek panākts.

A.Ancāne: Kopējā jumta ainava gan aplūkojamā kvartālā, gan arī blakus kvartālos, var redzēt, ka dominē raksturīgā tradicionālā jumta ainava, kas Rīgas vēsturiskajā centrā ir ļoti svarīga. Jaunajā apjomā, kas tiek ietilpināts šajā vietā, jāņem vērā, ka jumta konfigurācija jau ir ļoti sarežģīta, neregulāras formas. Tādēļ jaunā iecere netika atbalstīta, jo iecerētās izbūves sadrumstalo kopējo ainavu un nav vērtējams kā pozitīvs pienesums pilsētas jumta ainavai.

A.Kušķis: uzteicama vēlme sekot aktuālajām tendencēm un domāt par ilgtspējību, kā arī nav bijusi tieksme sasniegt maksimālos atļautos rādītājus apbūves apjomos. Iederībai jumta ainavā principiāli jauninājumi nav iespējami, vienīgi strādājot pie detaļām var vēl kādas izmaiņas ieviest. Vizualizācijas apliecina, ka jumta daļa izceļas no kopējās jumta ainavas. Risinājumā nav uztverta jumta ainavas būtība šajā vietā, iespējams, ka problēma ir piedāvātais parapeta veidojums. Ieteikums robežu starp jumtu un fasādes plakni vairāk sapludināt.

V.Brūzis: Pirmās kārtas stadijā, kad ēka ir tikai dziļumā, apjomi nav iederīgi, tādēļ svarīgi novērtēt, kāds būs objekts otrajā kārtā. Jumta ainava teritorijā ir ļoti eklektiska - divslīpu, plakani un cita veida jumti. Zaļi jumti ir pozitīva iezīme, tomēr jāapzinās, ka tie prasa īpašu kopšanu.

A.Kušķis: Tika minēts, ka jumtu plānots izmantot atsevišķiem ēkas iemītniekiem, tomēr vēlams, ka tas būtu pieejams plašākam ēkas iedzīvotāju lokam.

G.Princis: Nepieciešams turpināt strādāt pie projekta risinājuma, lai objekts kļūtu iederīgāks jumtu ainavā.

Padome balso par lēmumu: Padome atbalsta iesniegto daudzfunkcionālas ēkas Rīgā, Dzirnau ielā 64 būvniecības ieceri.

| | Par | Pret | Atturas |
|--------------|-----|------|---------|
| J. Asaris | | 1 | |
| J. Dambis | | 1 | |
| A. Ancāne | | 1 | |
| A. Kušķis | | 1 | |
| A.Lapiņš | | | 1 |
| I. Purmale | | | 1 |
| B.Moļņika | | 1 | |
| I.Tapiņa | | | 1 |
| V.Brūzis | | 1 | |
| A. Kronbergs | | | 1 |
| | 0 | 6 | 4 |

Balsojuma rezultāts:

Par: 0;
Pret: 6;
Atturas: 4.

Padomes lēmums: Lēmums nav atbalstīts.

Sēdi slēdz plkst. 18:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs, A.Lapiņš

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

V.Brūzis

J.Dambis

A.Ancāne

I.Purmale

B.Moļņika

I.Tapiņa

A.Kušķis

A.Rupenheite

Sēdi protokolēja: